



EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.3.2025
COM(2025) 70 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

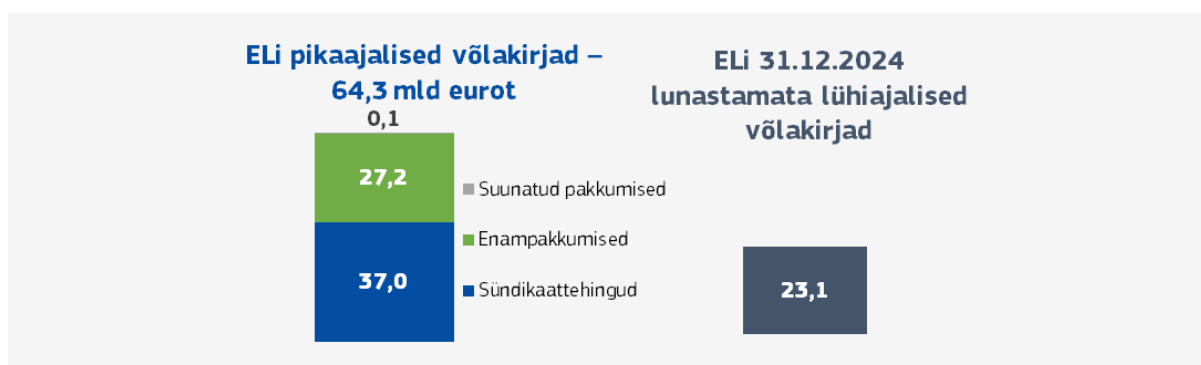
**Poolaastaruanne laenuvõtmistehingute, võlahaldustoimingute ja nendega seotud
laenuandmistehingute rakendamise kohta vastavalt komisjoni rakendusotsuse
C(2023)8010 artiklile 13**

1. juuli 2024 – 31. detsember 2024

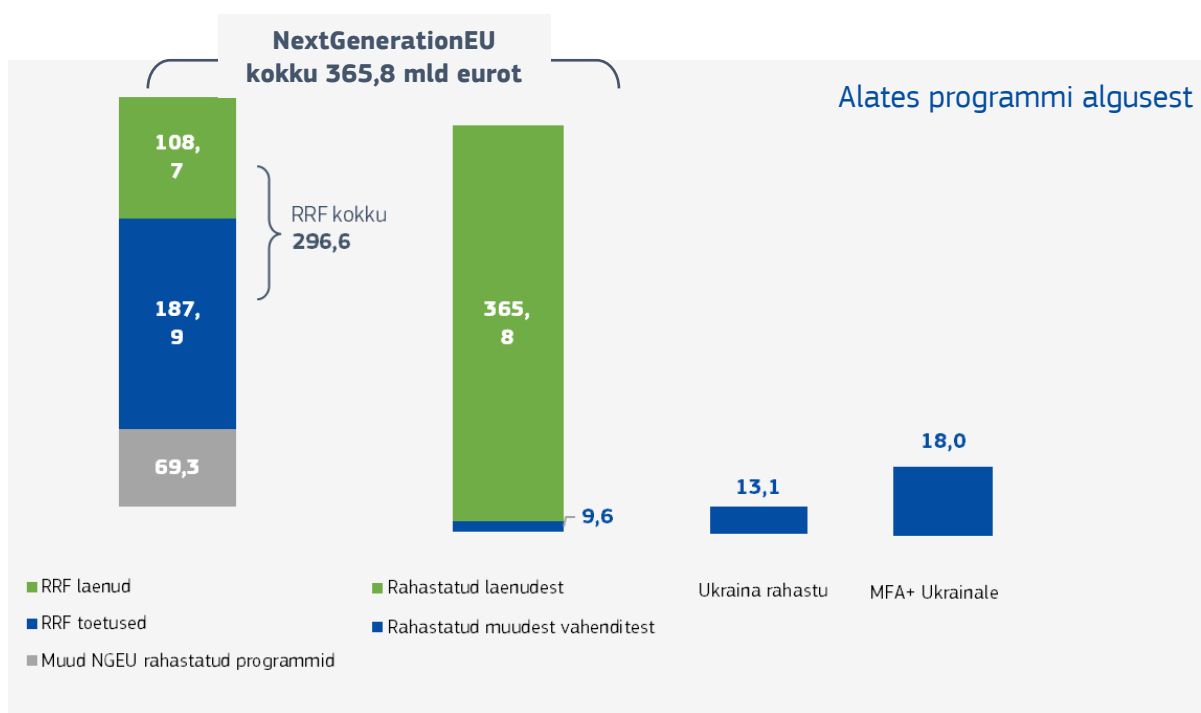
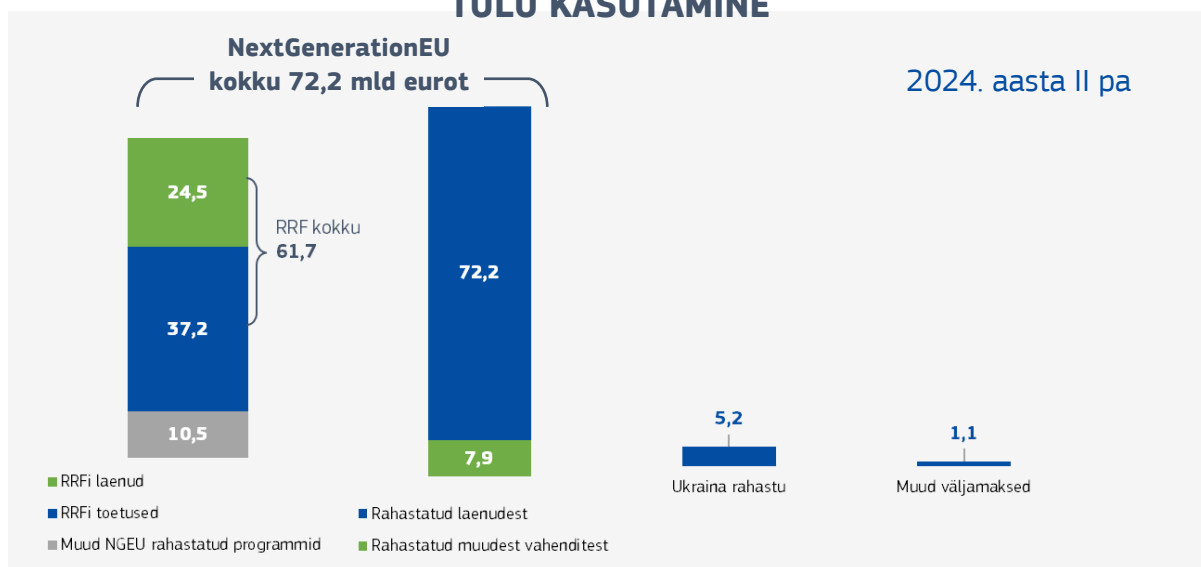
Sisukord

1.	Kokkuvõte	3
2.	Sissejuhatus	4
3.	Laenuvõtmistehingud 2024. aasta teisel poolaastal	4
4.	Rahastamiskulud ja likviidsussaldod	8
5.	Meetmed ELi pikaajaliste võlakirjade ökosüsteemi edasiarendamiseks	10
6.	Muud vahe-eesmärgid 2024. aasta teisel poolaastal	11
7.	Emiteerimisväljavaated 2025. aasta esimesel poolaastal	12

2024. AASTA TEISEL POOLAASTAL HANGITUD RAHALISED VAHENDID



TULU KASUTAMINE



Kõik summad on miljardites eurodes

ELi PIKAAJALISED LUNASTAMATA VÕLAKIRJAD

31. detsembri 2024. aasta seisuga

Kokku 578,2 mld eurot



■ **147,8 miljardit eurot** kompensatsioonimeetodi alusel
■ **430,4 miljardit eurot** võlakirju kokku ühtse rahastamisviisi alusel
■ **362,2 miljardit eurot** tavapärased ELi pikaajalised võlakirjad
■ **68,2 miljardit eurot** taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjad

PEAMISED FAKTID 2024. aasta teise poolaasta kohta

- Nelja sündikaattehingu ja kuue enampakkumisega hangiti 64,3 miljardit eurot tehingute keskmise lõpptähtajaga ligikaudu 12 aastat, mis tähendab, et 2024. aastal hangiti pikaajaliseks rahastamiseks kokku 138,1 miljardit eurot.
- Vahendeid kasutati peamiselt taasterahastu „NextGenerationEU“ jaoks (72,2 miljardit eurot); lisaks tehti väljamakseid Ukraina rahastu raames (5,2 miljardit eurot) ning makromajandusliku finantsabi laenuprogrammide raames Egiptusele (1 miljard eurot) ja Moldovale (95 miljonit eurot).
- Rahastamiskulud olid taasterahastu „NextGenerationEU“ puhul 2,97 % (2024. aasta esimesel poolaastal 3,19 %) ning Ukraina rahastu ja Egiptusele antud makromajandusliku finantsabi puhul 2,68 %.

1. Kokkuvõte

2024. aasta teisel poolaastal hankis EL nelja sündikaattehingu ja kuue enampakkumisega pikaajaliseks rahastamiseks 64,3 miljardit eurot, mis vastab 2024. aasta juunis avaldatud rahastamiskavas nimetatud eesmärgile. 8 miljardit eurot sellest pikaajaliseks rahastamiseks mõeldud 64,3 miljardist eurost hangiti taasterahastu „NextGenerationEU“ (edaspidi „NGEU“) rohevõlakirjade abil. Kui lisada neile emissioonidele 2024. aasta esimesel poolaastal hangitud 73,8 miljardit eurot, tähendab see, et 2024. aastal hangiti pikaajaliseks rahastamiseks kokku 138,1 miljardit eurot, mis on suurim summa, mille ulatuses EL on ühel aastal võlakirju emiteerinud. 2024. aasta lõpuks oli EL-il lunastamata pikaajalisi võlakirju (keskmise järelejäänud lõpptähtajaga ligikaudu 12 aastat) mahus 578,2 miljardit eurot, millest 68,2 miljardit eurot moodustasid NGEU rohevõlakirjad.

ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimisest saadud tulud võimaldasid komisjonil jätkata reageerimist ELi ja selle naabruse poliitikaprioriteetidele. 2024. aasta teisel poolaastal maksti neist tuludest 72,2 miljardit eurot välja NGEU investeeringute ja reformide rakendamiseks. Ukraina sai Ukraina rahastu raames 5,2 miljardit eurot; veel 1,1 miljardit eurot tulust kasutati selleks, et rahastada makromajanduslikku finantsabi Egiptusele (1 miljard eurot) ja Moldovale (95 miljonit eurot).

ELi rahastamiskulud¹ vähenesid jätkuvalt, jõudes 2,97 %ni (eelmisel rahastamisperioodil 3,19 %). ELi üldiste rahastamiskulude vähenemine teisel poolaastal tulenes soodsamatest turutingimustest ja ELi võlakirjade ning Euroopa põhiliste riigivõlakirjade tootluse vahe vähenemisest. Kümneaastaste võlakirjade intressimäära vahe ELi pikaajaliste võlakirjade ning Saksamaa ja Prantsusmaa 50/50 riigivõlakirjade korvi vahel vähenes 2024. aasta teise poolaasta alguse 25 baaspunktilt 12 baaspunktile 2024. aasta detsembriks.

Samuti võttis komisjon täiendavaid meetmeid, et toetada ELi pikaajaliste võlakirjade turu toimimist ja likviidsust. 2024. aasta oktoobris käivitas ta ELi pikaajaliste võlakirjade reporahastu, mille eesmärk on toetada ELi esmasvahendajaid ELi pikaajaliste võlakirjade noteeringute avaldamisel elektroonilistel kauplemisplatvormidel.

Need olulised arengusuundumused ELi poolel koos ELi emissioonide konsolideerimisega ühtse rahastamisviisi raames on võimaldanud turuosaliste iseseisvaid algatusi, mis võivad ELi pikaajaliste võlakirjade turu toimimist täiendavalt toetada. 2024. aasta teises pooles olid nende seas ELi pikaajaliste võlakirjade indeksipõhise futuurlepingu kasutuselevõtmine detsembris ja ühe juhtiva Euroopa börsi teade uuesti tekkinud huvi kohta võtta 2025. aastal kasutusele traditsiooniline (füüsiliselt arveldatav) futuurleping.

Üks 2024. aasta teise poole tippsündmus oli ka [taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadest saadud tulu jaotuse ja mõju 2024. aasta aruande](#) avaldamine. See sisaldab ajakohastatud teavet NGEU rohevõlakirjade emiteerimisest saadud tulu jaotuse ning nende hinnangulise realiseerunud ja oodatava kliimamõju kohta. Aruandest selgub, et i) NGEU rohevõlakirjade emiteerimine on suurenenud (mille tulemusena on lunastamata NGEU rohevõlakirjadest tulenev võlg 68,2 miljardit eurot), ii) tehtud on edusamme NGEU rohevõlakirjade abil rahastatavate kliimaga seotud kulude tegemisel ja iii) pärast kava „REPowerEU“ integreerimist on suurenenud NGEU rohevõlakirjade puhul rahastamiskõlblike kulude kogum (REPowerEU maht on nüüd 264 miljardit eurot).

Komisjon tegi 10. detsembril 2024 teatavaks 2025. aasta esimese poolaasta rahastamiskava, milles seatakse muu hulgas eesmärgiks korraldada ajavahemikul jaanuarist juuni lõpuni kuni 90 miljardi euro suurune võlakirjade emissioon. 2025. aastal on ELi pikaajalistest võlakirjadest

¹ Vastavalt komisjoni rakendusotsuses (EL) 2024/1974 sätestatud kulude jaotamise metoodikale.

tuleneva rahastamise hinnanguline tase 160 miljardit eurot. Pikaajaliste võlakirjade suurema emiteerimise hõlbustamiseks võetakse juba 2025. aasta esimesel poolaastal kasutusele kolmeosalised võlakirjade enampakkumised. ELi rahastamisvajaduste paremaks täitmiseks täiendatakse pikaajalist rahastamist lühiajaliste võlakirjade emiteerimisega; muu hulgas võeti 2025. aasta jaanuaris kasutusele ELi uus lühiajaline võlakiri, mille tähtaeg on 12 kuud.

2. Sissejuhatus

Komisjon on laenanud Euroopa Liidu nimel vahendeid üle 40 aasta. ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimine on viimasel viiel aastal märgatavalt hoogustunud, sest liit tugineb kapitaliturgudele, et rahastada selliseid mahukaid programme nagu TERA,² taasterahastu „NextGenerationEU“ ja toetus Ukrainale (makromajanduslik finantsabi+ 2023. aastal, Ukraina rahastu 2024. aastal ja makromajandusliku finantsabi laen Ukraina laenukoostöö mehhanismi raames alates 2025. aastast). 31. detsembril 2024 oli ELi tasumata võlgade kogumaht veidi üle 600 miljardi euro, millest 23,1 miljardit eurot ELi lühiajaliste võlakirjade kujul.

Käesolevas poolaastaaruandes³ antakse ülevaade ajavahemikul 1. juuli – 31. detsember 2024 tehtud laenuvõtmistehingutest. Lisaks esitatakse aruandes ülevaade ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimisest 2025. aasta esimesel poolaastal. Selles ei hinnata, kuidas on kasutatud ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimisest saadud tulu (sh keskkonnakulutusteks), sest seda käsitletakse eraldi aruannetes vastavalt iga rahastamisvahendit käsitlevale määrusele⁴.

Võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 2023. aasta juuni soovitusi,⁵ esitatakse käesoleva aruande lisas näitajad, mis võimaldavad jälgida, kuidas rakendatakse üldist võlahaldusstrateegiat, millest komisjon lähtub ühtse rahastamisviisi rakendamisel⁶.

3. Laenuvõtmistehingud 2024. aasta teisel poolaastal

2024. aasta teisel poolaastal jätkas komisjon turgudelt vahendite hankimist, kasutades oma ühtset rahastamisviisi. Lisaks kõigi väljamaksekohustuste õigeaegsele täitmisele jäid emiteeritud võlakirjade kogused ja lõpptähtajad eelnevalt kindlaks määratud parameetrite piiresse ning rahastamistingimused olid kooskõlas ELi suurus ja positiivse reitinguga emitendi omadega. Järgmistes punktides on esitatud mõned komisjoni laenutehingute peamised komponendid 2024. aasta teisel poolaastal. Muid komisjoni rahastamisstrateegia rakendamise jälgimiseks kasutatavaid näitajaid käsitletakse käesoleva aruande lisas.

RAHASTAMISTEHINGUD 2024. AASTA TEISEL POOLAASTAL

Kooskõlas rahastamiskavaga ajavahemikuks 1. juulist kuni 31. detsembrini 2024 hankis komisjon kokku 64,3 miljardit eurot ELi pikaajaliste võlakirjade kaudu, mille keskmine tähtaeg on ligikaudu 12 aastat (2024. aasta esimesel poolaastal hangitud rahaliste vahendite puhul on see 14 aastat). 2024. aasta teisel poolaastal emiteeriti taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirju 8 miljardi

² Eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA).

³ Koostatud vastavalt komisjoni rakendusotsuse C(2023) 8010 artiklile 13, milles on sätestatud laenuvõtmistehingute ja võlahaldustoimingute suhtes kohaldatava ühtse rahastamisviisi rakendamise kord.

⁴ Vt nt [taaste- ja vastupidavusraha](#) ja [makromajandusliku finantsabi](#) aastaaruanded ning [taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadest saadud tulu jaotuse ja mõju aruanne](#).

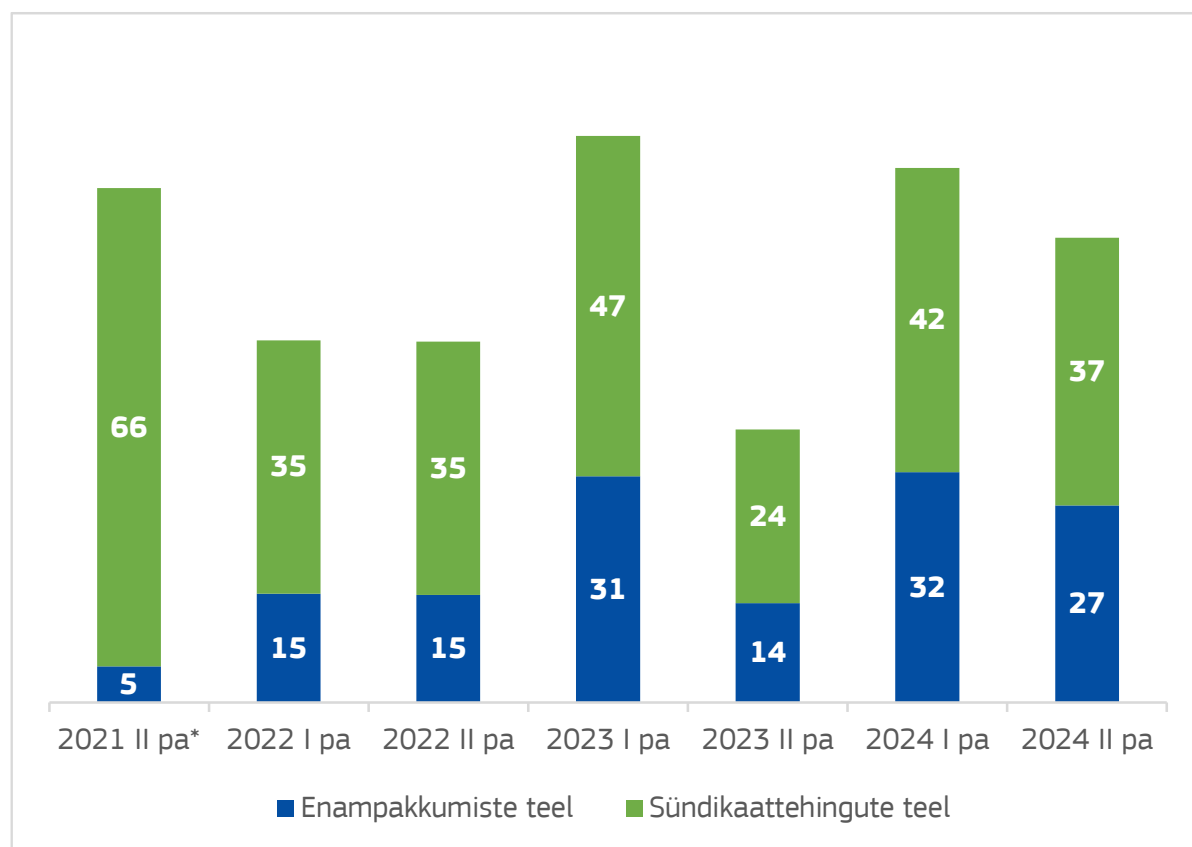
⁵ [Eriaruanne 16/2023: taasterahastu „NextGenerationEU“ Euroopa Komisjoni poolne võlahaldus](#) ja [Euroopa Komisjoni vastused](#).

⁶ Üldise võlahaldusstrateegia kirjeldus on esitatud poolaastaaruandes ELi laenutehingute rakendamise kohta ajavahemikul 1. jaanuar – 30. juuni 2023, vt neljas [poolaastaaruanne ELi laenutehingute rakendamise kohta \(europa.eu\)](#).

euro väärtuses ja sellega jõudis lunastamata rohevõlakirjade koguväärtus 68,2 miljardi euroni, tehes ELi suuruselt viienda rohevõlakirjade emitendi maailmas.

Komisjon kombineeris neli sündikaattehingut (58 % hangitud summast) kaheksa enampakkumisega (42 % hangitud summast), saavutades väljakuulutatud eesmärgi. ELi pikaajalisi võlakirju emiteeriti kuue kuu jooksul korrapäraste vaheaegade järel: ehkki arvesse võeti turu likviidsustingimusi, oli samas tagatud korrapärane kohalolu turul.

Joonis 2. Ühtse rahastamisviisi alusel hangitud rahalised vahendid



* Esimesed kaks taasterahastu „NextGenerationEU“ tehingut toimusid 2021. aasta juunis. Need on arvestatud 2021. aasta teise poolaasta all, kuna moodustasid osa samast rahastamiskavast kui sel ajal toimunud tehingud.

Kõik summad on miljardites eurodes

2024. aasta teisel poolaastal tehtud tehingute tulemusena oli ELi pikaajaliste lunastamata võlakirjade maht kokku 578,2 miljardit eurot, millest 430,4 miljardit eurot emiteeriti ELi ühtse rahastamisstrateegia kaudu, mis võeti kasutusele 2021. aasta juunis. Viimati nimetatud summast 68,2 miljardit eurot emiteeriti taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadena.

2024. aasta teisel poolaastal emiteeris komisjon lühiajaliste rahastamisvajaduste rahuldamiseks kaks korda kuus toimuvate enampakkumiste käigus ka kolme- ja kuuekuulisi ELi lühiajalisi võlakirju. 2024. aasta detsembri lõpu seisuga oli EL-il lühiajalisi lunastamata võlakirju 23,1 miljardi euro eest.

VÄLJAMAKSED

Nende tehingute kaudu jätkas komisjon liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rahastamist laekumiste õigeaegsete väljamaksetega (kuue tööpäeva jooksul).

2024. aasta teisel poolaastal maksis komisjon kõigi poliitikavaldkondade jaoks välja kokku ligikaudu 78,5 miljardit eurot, mida ta rahastas osaliselt juba 2024. aasta esimesel poolaastal kogutud vahenditest. Sel ajavahemikul kogutud vahenditest maksti 72,2 miljardit eurot välja taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamiseks. Sellest summast 61,7 miljardit eurot kasutati taaste- ja vastupidavusrahastu raames liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rahastamiseks. See omakorda jaguneb toetusteks (37,2 miljardit eurot 15 liikmesriigile) ja laenudeks (24,5 miljardit eurot üheksale liikmesriigile). Ülejäänud 10,5 miljardit eurot kasutati nende ELi hallatavate programmide rahastamiseks, mida toetati taasterahastust „NextGenerationEU“⁷.

2021. aasta suvest alates on komisjon maksnud taasterahastu „NextGenerationEU“ toetuseks välja kokku 375,4 miljardit eurot. See hõlmab 197,4 miljardit eurot toetusi ja 108,7 miljardit eurot laene liikmesriikidele taaste- ja vastupidavusrahastu raames ning 69,3 miljardit eurot ELi hallatavatele NGEU programmidele. NGEU-le kokku antud 375,4 miljardi euro suurusest toetusest on 365,8 miljardit eurot rahastatud võlakirjade emiteerimise teel⁸.

Lisaks NGEU väljamaksetele maksis komisjon 2024. aasta teisel poolaastal Ukraina rahastust Ukrainale 5,2 miljardit eurot, mis tähendab, et Ukraina rahastust maksti 2024. aastal välja kokku 13,1 miljardit eurot. 2024. aasta teisel poolaastal rahastati ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimisega ka 1 miljardi euro suurust makromajandusliku finantsabi laenu Egiptusele ja 95 miljoni euro suurust makromajandusliku finantsabi laenu Moldovale.

NÕUDLUS INVESTORITE SEAS JA JÄRELTURU LIKVIIDSUS

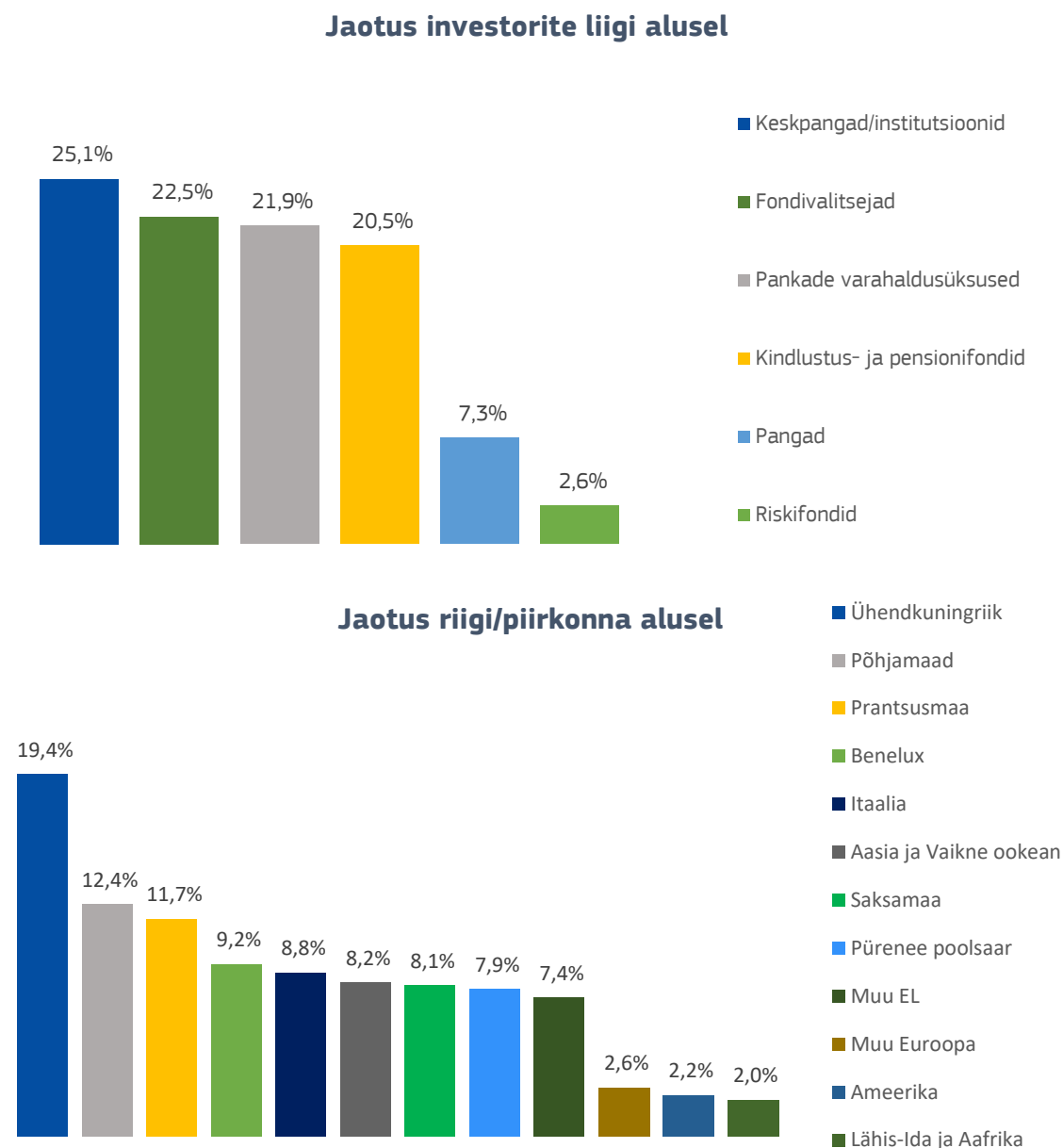
Püsis tasakaalustatud ja mitmekesise ülemaailmse investoribaasi⁹ nõudlus ELi pikaajaliste võlakirjade järele.

⁷ Need on Euroopa strateegilise tehnoloogia platvorm (STEP), programm „Euroopa horisont“, InvestEU fond, REACT-EU, ELi elanikkonnakaitse mehhanism (RescEU), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja õiglase ülemineku fond.

⁸ Lisaks rahastati 9,6 miljardi euro ulatuses NGEU kulusid muudest allikatest (nt heitkogustega kauplemise süsteemist (HKS) ja Brexitiga kohanemise reservist).

⁹ Praeguseks on sündikaattehingute teel emiteeritud ELi pikaajalised võlakirjad ligi meelitanud rohkem kui 1 900 investorit enam kui 70 riigist. Rohkem kui 65 % ELi pikaajaliste võlakirjadega seotud sündikaattehingutest on ELis asuvate investorite arvel ja peaaegu 20 % on Ühendkuningriigis tegutsevate rahvusvaheliste investorite arvel. Ülejäänud osa moodustavad rahvusvahelised investorid Aasiast ja ELi mittekuuluvatest Euroopa riikidest, nagu Norra ja Šveits. Rohkem kui 65 % ELi emiteeritud pikaajalistest võlakirjadest on soetanud osta-ja-hoia investorid (st fondivalitsejad, kindlustusandjad, pensionifondid ja keskpangad / ametlikud asutused). Samuti on hästi esindatud investorid, kes tahavad erinevaid tähtaegu. Keskpangad / ametlikud asutused ja pankade varahaldussüksused (kes tavaliselt eelistavad investeerida kuni kümneaastase lõpptähtajaga võlakirjadesse) moodustavad ligikaudu 47 % ELi pikaajaliste võlakirjade ostjatest sündikaattehingute kaudu esmasturgudel, samal ajal kui pensionifonde ja kindlustusandjaid (kes eelistavad üle kümneaastase lõpptähtajaga võlakirju) on nende seas üle 20 %.

Joonis 3. Investorite jaotus 2024. aasta teisel poolaastal tehtud sündikaattehingutes



Uute võlakirjade ülekurs,¹⁰ mille möönmist investorid nõuavad, kui EL emiteerib pikaajalisi võlakirju sündikaattehingute kaudu, oli 2024. aasta teisel poolaastal keskmiselt umbes 2,1 baaspunkti. Kuigi see oli kõrgem kui 2024. aasta esimesel poolaastal (kui uute võlakirjade keskmine ülekurs oli ligikaudu 1,2 baaspunkti), oli 2024. aasta teise poolaasta tase endiselt kooskõlas teiste emitentide poolt võrreldavate tehingute puhul tehtavate mõõndustega (mahult ja lõpptähtajalt), mis kajastab suuremat volatiilsust 2024. aasta kolmandas kvartalis.

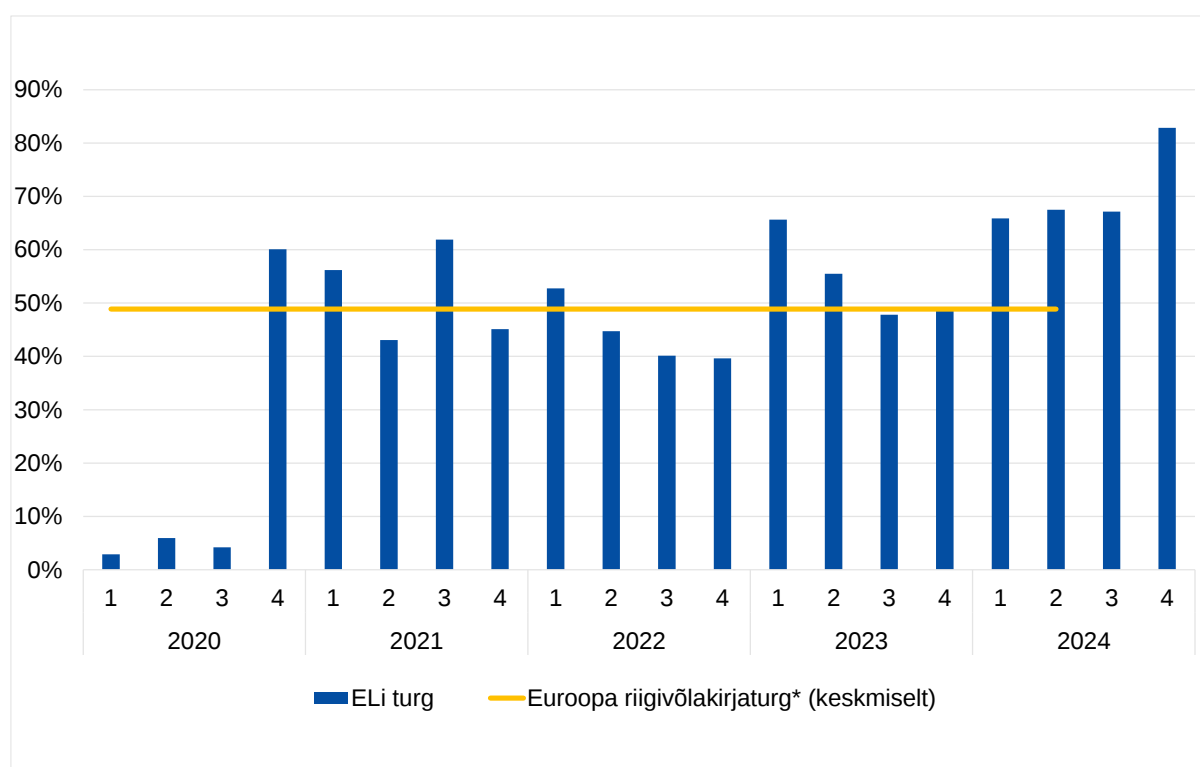
Samal ajal oli ELi pikaajaliste võlakirjade likviidsus järelturul 2024. aasta teisel poolaastal mõnevõrra suurem kui 2024. aasta esimesel poolaastal. Endiselt toetas ELi pikaajaliste võlakirjade likviidsust alates 2023. aasta novembrist kehtinud noteerimiskord, millega ELi esmasvahendajaid kutsutakse üles esitama juhtivatel elektroonistel kauplemisplatvormidel usaldusväärset teavet ELi

¹⁰ Uute võlakirjade ülekurs on tasu, mida emitent maksab, et veenda investoreid ostma oma võlakirju pigem esmas- kui järelturul.

pikaajaliste võlakirjade hindade kohta. Alates kõnealuse noteerimiskorra kehtestamisest on ELi pikaajaliste võlakirjade päevane keskmine kauplemissaht peamiselt elektroonilisel kauplemissplatvormil olnud tunduvalt üle 800 miljoni euro ja kerkinud mõnel päeval isegi 2 miljardi euroni.

Komisjon toetas ka ELi pikaajaliste võlakirjade likviidsuskõverat, kasutades olemasolevate rahastamisliinide jätkuemissioone ja algaades uusi, et rahuldada programmi vajadusi ja investorite nõudlust. Selle tulemusena oli keskmine lunastamata summa ELi pikaajalise võlakirja kohta 2024. aasta lõpuks ligikaudu 14,8 miljardit eurot (rohkem kui 2024. aasta esimese poolaasta lõpus, kui see oli 13 miljardit eurot). 2024. aasta teisel poolaastal võeti kasutusele ka uued viie- ja seitsmeaastased rahastamisliinid.

Joonis 4. ELi pikaajaliste võlakirjade ja Euroopa riigivõlakirjade kvartalikäive järelturul (% lunastamata mahust)



Allikas: Euroopa Komisjon majandus- ja rahanduskomitee (ELi riigivõlakirjaturgude allkomitee) andmete põhjal.

Märkus. Euroopa riigivõlakirjade turg hõlmab siin euroala riikide, Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi emiteeritud võlakirju. 2024. aasta III ja IV kvartali andmed ei ole veel kättesaadavad.

4. Rahastamiskulud ja likviidsussaldod

RAHASTAMISKULUD

Mitmekesise rahastamise strateegia kohane kulude jaotamise meetoodika võimaldab komisjonil siduda rahastamiskulud, mis nõutakse sisse toetusesaajatelt (ELi eelarve või laenusaaajad), väljamaksete rahastamise ajal turul kehtinud tingimustega¹¹. Lisaks võimaldab see meetoodika

¹¹ Taasterahastu „NextGenerationEU“ puhul kaetakse intressikulud liidu eelarvest ja laene saavate liikmesriikide poolt, järgides komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/1095 ja sellele järgnenud komisjoni

alates 30. septembrist 2024 jaotada laenukasutuse kulutusi programmpõhiselt. See kajastab nende poliitikaprogrammide arvu suurenemist, mida rahastatakse mitmekesise rahastamise strateegia raames ühtse rahastamisviisi alusel.

Kooskõlas selle metoodikaga on NGEU maksete rahastamiskulud 2024. aasta juulist detsembrini kestnud ajasegmendis (tabelis „AS 7“) hinnanguliselt 2,97 % (eelmise kuuekuulise ajasegmendi puhul 3,19 %). Ukraina rahastu ja Egiptusele ettenähtud makromajandusliku finantsabi programmi väljamaksete rahastamiskulud olid 2024. aasta detsembri lõpus 2,68 %. Nende poliitikavaldkondade väiksemad rahastamiskulud võrreldes taasterahastuga „NextGenerationEU“ kajastavad seda, et nende rahastamiseks saab kasutada lühema keskmise lõpptähtajaga võlakirju kui NGEU rahastamiseks, sest NGEU tagasimaksete profiil (ja seega ka keskmine lõpptähtaeg) peab vastama sihtotstarbelisele ajutisele omavahendite ülemmäärale.

Joonis 5. Rahastamiskulud

Taasterahastu „NextGenerationEU“	AS 1	AS 2	AS 3	AS 4	AS 5	AS 6	AS 7
	0,15 %	1,38 %	2,61 %	3,27 %	3,63 %	3,19 %	2,97 %

Ukraina rahastu

2,68 %

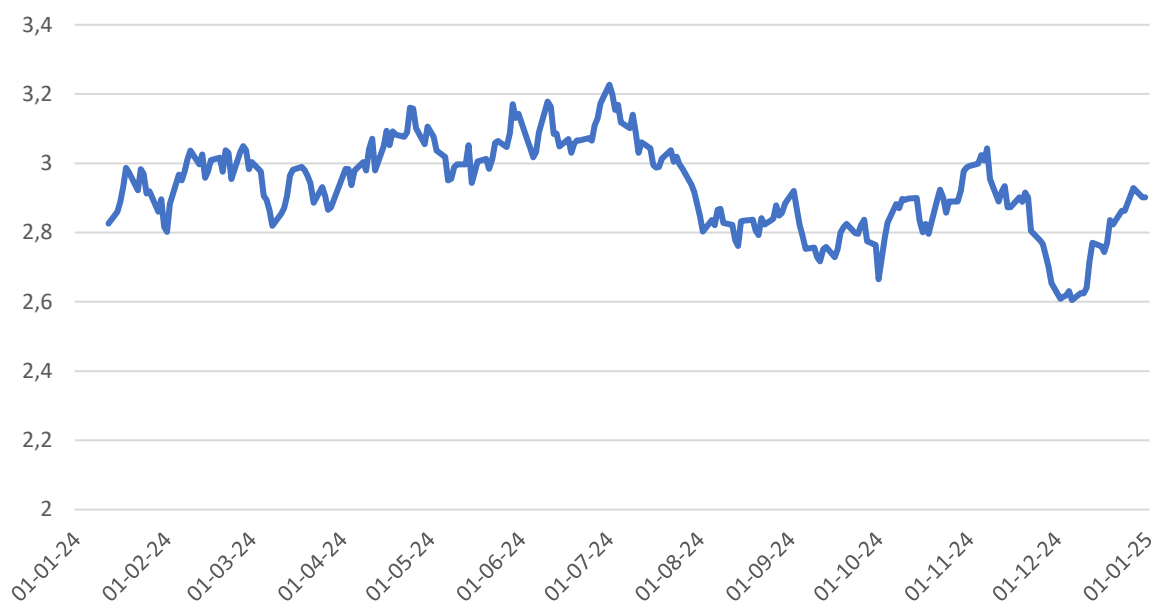
MFA Egiptusele

2,68 %

Rahastamiskulude edasine vähenemine 2024. aasta teisel poolaastal kajastas üldiseid turutingimusi ning ELi pikaajaliste võlakirjade ja Euroopa riigivõlakirjade tootluse vahe vähenemist kuuekuulise ajavahemiku jooksul. ELi pikaajaliste võlakirjade intressimäärad alanesid 2024. aasta teisel poolaastal ligikaudu 33 baaspunkti võrra, langedes kümneaastase võlakirja puhul 1. juuli 2024. aasta 3,23 %-lt 31. detsembri 2024. aasta 2,90 %-le. Neid arengusuundumusi toetas see, et Euroopa Keskpank langetas 2024. aasta teise poolaasta jooksul kolmel korral intressimäära 25 baaspunkti võrra. 2024. aasta teisel poolaastal vähenesid ELi ja enamiku Euroopa riigivõlakirjade emitentide tootluste vahed. Näiteks vähenes kümneaastase võlakirjade intressimäära vahe ELi pikaajaliste võlakirjade ning Saksamaa ja Prantsusmaa 50/50 riigivõlakirjade korvi vahel poolaasta alguse ligikaudu 25 baaspunktilt 12 baaspunktile poolaasta lõpuks.

rakendusotsuses (EL) 2022/9701 ja komisjoni rakendusotsuses (EL) 2024/1974 sätestatud metoodikat. Selles eristatakse kolme eri kulukategooriat: i) rahastamiskulud tagastamatute toetuste ja laenude väljamaksete rahastamiseks, mis arvutatakse iga kuue kuu kohta, ii) likviidsuse hoidmise ja juhtimise kulud ning iii) halduskulud. Alates komisjoni rakendusotsuse (EL, Euratom) 2024/1974 jõustumisest 2024. aasta teisel poolaastal on olnud võimalik moodustada programmisegmente. Tagasiulatuva mõju vältimiseks jäävad enne selle metoodika rakendamist rahastatud ja väljamakstud programmid (nt MFA+ laenud Ukrainale ja erakorraline sildrahastamine Ukraina rahastu raames) koos NGEU laenutehingutega ühtse rahastamisviisi alla koondatuks.

Joonis 6. Kümneaastase tähtajaga ELi pikaajaliste võlakirjade tootlus



LIKVIIDSUSE JUHTIMINE

Komisjon osales finantsturgudel korrapäraselt ja prognoositavalt kooskõlas 2024. aasta juunis välja kuulutatud rahastamiskavaga. 2024. aasta teisel poolaastal suurenesid keskmised likviidsushoiused 2024. aasta esimese poolaastaga võrreldes, mille peamiseks põhjuseks olid 2024. aasta lõpu ja 2025. aasta algusesse koondunud väljamaksed. Selle tulemusena oli keskmine rahavaru teisel poolaastal 50,7 miljardit eurot (2024. aasta esimesel poolaastal oli see 28,2 miljardit eurot). Rahavarud vähenesid 2025. aasta alguseks 33,8 miljardi euroni, olles 2024. aasta detsembri alguses saavutanud tipptaseme 76,9 miljardit eurot (enne kui kolme järgmise nädala jooksul tehti peaaegu 43 miljardi euro ulatuses väljamakseid). Ülejäänud aasta lõpu rahavarud võetakse 2025. aasta alguses kasutusele, et rahuldada kavandatud väljamaksevajadusi.

Need likviidsushoiused ei tekitanud toetatavatele programmidele kulusid. Vastupidi – liigsete rahavarude suhtes kohaldati kogu 2024. aasta teisel poolaastal aktiivset likviidsusjuhtimist, et optimeerida rahavarudelt teenitavaid tulusid ühtegi vastaspoole riski võtmata. Aktiivse likviidsusjuhtimise toel teeniti rahavarudelt 2024. aasta juulist detsembrini 58,1 miljonit eurot puhastulu. 2024. aasta esimese poolaasta tuludega kumuleeritult olid aastased tulud likviidsushoiustelt aasta lõpu seisuga 139,9 miljonit eurot. See tulu jaotatakse proportsionaalselt ELi eelarve ja laenusaaajate, eelkõige taaste- ja vastupidavusraha laenuprogrammis osalevate liikmesriikide vahel.

5. Meetmed ELi pikaajaliste võlakirjade ökosüsteemi edasiarendamiseks

2024. aasta oktoobris käivitas komisjon ELi pikaajaliste võlakirjade reporahastu, mis võimaldab ELil pakkuda oma esmasvahendajatele võimalust hankida ajutiselt konkreetseid ELi pikaajalisi võlakirju. Rahastu eesmärk on aidata ELi esmasvahendajatel avaldada ELi pikaajaliste võlakirjade kohta siduvaid ja avalikke noteeringuid, et investorid saaksid olla kindlad, millistel tingimustel nad saavad

ELi pikaajaliste võlakirjadega järelturul kaubelda, mis parandab ELi pikaajaliste võlakirjade turu tõhusust ja likviidsust.

Reporahastu loodi paljude suurte emitentide eeskujul, kes pakuvad oma esmasvahendajatele seda teenust, ja on loomulik järgmine samm ELi pikaajaliste võlakirjade turu ökosüsteemi edasiarendamisel. Selle süsteemi kasutuselevõtuga on EL täitnud viimased 2022. aasta detsembris võetud kohustused seoses meetmetega, millega edendatakse ELi pikaajaliste võlakirjade turu toetamise suutlikkust.

ELi pikaajaliste võlakirjade ökosüsteemi jätkuv arendamine koos rahastamismahtude konsolideerimisega vastavalt ühtsele rahastamisviisile, mis kehtib alates 2023. aasta jaanuarist, on samuti võimaldanud turuosaliste iseseisvaid algatusi, mis võivad ELi pikaajaliste võlakirjade turu toimimist täiendavalt toetada.

Nende iseseisvate algatuste hulka kuulus ELi pikaajaliste võlakirjade indeksil põhineva futuurlepingu kasutuselevõtmine 2024. aasta detsembris. Üks juhtiv Euroopa börs teatas uuesti tekkinud huvist tuua 2025. aasta jooksul turule traditsiooniline (füüsiliselt arveldatav) ELi pikaajaliste võlakirjade futuur. Nende futuurlepingute kättesaadavus toetab veelgi investeeeringuid ELi pikaajalistesse võlakirjadesse, võimaldades turuosalistel maandada ELi pikaajaliste võlakirjade avatud positsioone ja hinnata turu ootusi ELi pikaajaliste võlakirjade hinnastamise suhtes. Indeksikoostajad jätkasid arutelu selle üle, kuidas ELi pikaajalisi võlakirju eri indeksites kõige paremini liigitada, kusjuures teine indeksihaldur teatas, et pärast indekse kasutajatega konsulteerimist ei ole ta veel valmis ELi pikaajalisi võlakirju oma asjakohastes riigivõlakirjaindeksitesse lisama, kuid hindab olukorda hiljem uuesti.

6. Muud vahe-eesmärgid 2024. aasta teisel poolaastal

2024. AASTA ARUANNE NGEU ROHEVÕLAKIRJADEST SAADUD TULU JAOTUSE JA MÕJU KOHTA

Kolm aastat pärast esimeste rohevõlakirjade emiteerimist 2021. aasta oktoobris oli NGEU rohevõlakirju 2024. aasta lõpu seisuga emiteeritud rohkem kui 68 miljardi euro väärtuses. Need võlakirjad emiteeriti juba teatatud ja tõendatud 53 miljardi euro suuruste kliimaga seotud kulude ning liikmesriikide kavades sisalduvate, taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavate kliimaga seotud kulude 264 miljardi euro suuruse kogusumma alusel.

Kooskõlas NGEU rohevõlakirjade raamistiku aruandlusnõuetega avaldas komisjon novembris iga-aastase [taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadest saadud tulu jaotuse ja mõju 2024. aasta aruande](#).

Aruandest nähtub 1. augusti 2024. aasta seisuga järgmine.

- NGEU rohevõlakirjade rahastamiskõlblike kulude kogum kasvas 2024. aastal 264,6 miljardi euroni, mis on peaaegu 40 % rohkem kui 2023. aastal. See kasv tulenes peamiselt suurematest kliimaüleminekuga seotud kuludest pärast seda, kui liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavad vaadati läbi, et need hõlmaksid kava „REPowerEU“.
- NGEU rohevõlakirjade kogum on endiselt kindlalt kooskõlas ELi taksonoomiaga; 63,4 % NGEU rohevõlakirjade rahastamiskõlblikest kogukuludest on hinnangute kohaselt täielikult või olulisel määral kooskõlas ELi taksonoomia kriteeriumidega (võrreldes 57,5 %ga 2023. aastal).
- NGEU rohevõlakirjade abil rahastatavate investeeringute täielik kasutuselevõtmine vähendab ELi kasvuhoonegaaside heitkoguseid eeldatavasti 55 miljoni tonni võrra aastas, mis võrdub 1,5 %ga kogu ELi kasvuhoonegaaside heitkogustest.

Tulevikus hakatakse NGEU rohevõlakirju üha enam emiteerima samal ajal, kui liikmesriigid rahastamiskõlblikest kuludest teatavad ja neid kinnitavad. Pärast 2026. aastat kinnitatavate kulude puhul võib komisjon emiteerida NGEU rohevõlakirju, et aeguvad tavapäraseid võlakirjad refinantseerimisetapis asendada. Selline lähenemisviis tagab, et kõiki rahastamiskõlblikke kulusid on enne võlakirjade emiteerimist täielikult kontrollitud.

7. Emiteerimisväljavaated 2025. aasta esimesel poolaastal

10. detsembril 2024 teatas komisjon kavatsusest emiteerida 2025. aasta esimesel poolaastal kuni 90 miljardi euro väärtuses ELi pikaajalisi võlakirju, mis on suurim poolaasta rahastamisesmärk alates mitmekesise rahastamise strateegia kasutuselevõtmisest 2021. aastal. Väljamakseprognoside põhjal eeldab EL, et ta hangib 2025. aastal ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimise teel rahastamiseks 160 miljardit eurot. Need rahastamisvajadused kajastavad ELi mitmesuguseid olemasolevaid ja uusi poliitikaprogramme, mida rahastatakse ELi pikaajalistest võlakirjadest saadavast tulust ja mida 2024. aasta teisel poolaastal laiendati, et hõlmata 18,1 miljardi euro suurune erakorraline makromajandusliku finantsabi laen Ukrainale G7 riikide kokkuleppe raames ning uus toetus kandidaatriikidele (Lääne-Balkani investeerimisrahastu raames) ja Euroopa naabruses asuvatele riikidele (nt Egiptus ja Jordaania).

ELi pikaajaliste võlakirjade emiteerimisest saadud summasid täiendatakse lühiajalise rahastamisega ELi lühiajaliste võlakirjade ja muude lühiajaliste rahastamisvahendite abil. ELi lühiajaliste võlakirjade mahu suurendamist hõlbustab lühiajaliste võlakirjade kolmeosaliste enampakkumiste kasutuselevõtmine ja uue 12-kuulise ELi lühiajaliste võlakirjade liini käivitamine 2025. aasta jaanuaris lisaks olemasolevatele kolme- ja kuuekuulistele liinidele.

Kooskõlas suurema rahastamisesmärgiga eeldatakse samuti, et 2025. aasta esimesel poolaastal emiteeritakse rohkem võlakirju enampakkumiste kaudu, hoides enampakkumiste osakaalu stabiilsena. Seda hõlbustab võlakirjade kolmeosaliste enampakkumiste kasutuselevõtmine 2025. aasta esimesel poolaastal. Samuti töötab komisjon selle nimel, et võtta kasutusele jaotamine enampakkumiste kaudu mittekonkurentsipõhiselt (täiendava jaotamise õigus), et jaotada kohe pärast enampakkumist piiratud täiendav kogus enampakkumisele pandud võlakirju. Seda lisavõimalust kasutavad ka paljud riigivõlakirjade enampakkumise programmid, et stimuleerida esmasvahendajaid enampakkumisi toetama, võimaldades neil osta täiendavaid võlakirju soodsatel tingimustel, kui enampakkumisjärgne turuhind muutub nende kasuks. Komisjoni eesmärk on rakendada mittekonkurentsipõhist jaotamist 2025. aasta teise poolaasta rahastamiskava osana.

Lisa. Rakendamisnäitajad, mis käsitlevad seda, kuidas kasutatakse komisjoni üldise võlahaldusstrateegia tõhususe ja tulemuslikkuse eesmärkide saavutamise vahendeid

Vahend	Näitaja	Väärtus 2024. aasta teisel poolaastal (kui ei ole märgitud teisiti)	Märkused 2024. aasta teisel poolaastal rakendamise kohta
ELi pikaajaliste võlakirjade programmi rakendamine	a) Korrapärased emissioonid kõvera ulatuses Korrapärased ELi pikaajaliste võlakirjade (ja NGEU rohevõlakirjade) emissioonid kõigi lõpptähtaegadega kõvera ulatuses (kuni 30 aastat), eesmärgiga anda eri liiki investoritele investeerimisvõimalusi, et säilitada investorite suur nõudlus ning seega paindlikkus määrata individuaalsete tehingute puhul kindlaks emissiooni mahud ja lõpptähtajad kooskõlas turutingimustega.	i. Emiteerimise programmi lõpptähtaegade jaotus 1–4 aastat: 15 % 4–8 aastat: 37 % 8–12 aastat: 10 % 12–17 aastat: 12 % 17–23 aastat: 8 % 23–31 aastat: 17 %	2024. aasta teisel poolaastal püüdlas komisjon oma eesmärgi poole erinevate tähtaegadega korrapäraste võlakirjaemissioonide teel, et tagada ELi kõvera likviidsus kõigis segmentides. Rahastamistehingud jaotati kogu kuuekuulise ajavahemiku peale, et tagada korrapärane kohalolek turul. Tehinguid oli vähem kui 2024. aasta esimesel poolaastal, sest 2024. aasta teise poolaasta rahastamisesmärg (kuni 65 miljardit eurot) oli väiksem kui 2024. aasta esimese poolaasta rahastamisesmärg (75 miljardit eurot).
	ii. Emissioonide õigeaegne jaotus	Neli sündikaattehingut ja kuus võlakirjade enampakkumist, mille tulemuseks oli 1–2 emissiooni kuus.	
	iii. Rohevõlakirjade emissioonid ¹²	8 miljardit eurot 2043. ja 2050. aasta võlakirjade jätkuemissioonide kaudu.	
	b) Enampakkumiste ja sündikaattehingute nõuetekohase tasakaalu saavutamine Sobiva tasakaaluga erinevate rahastamismeetodite kasutamine, olenevalt emiteeritud kogumahust ja turutingimustest, et juhtida tehingu lõpuleviimise riski, parandada järelturu likviidsust ja vähendada laenukasutuse kulutusi.	i. Enampakkumiste ja sündikaattehingute vaheline jaotus (%) 42 % võlakirjaemissioonidest toimus enampakkumise teel.	2024. aasta teisel poolaastal emiteeris komisjon 42 % ELi pikaajalistest võlakirjadest enampakkumise teel, mis vastab enam-vähem 2024. aasta esimese poolaasta näitajale.
	c) Suurte ja likviidsete võrdlusvõlakirjade loomine ELi pikaajaliste võlakirjade	i. Uute võlakirjade emiteerimine võrreldes jätkuemissioonide kaudu emiteeritud mahuga • 10 miljardit eurot uute võlakirjade kaudu • 54,2 miljardit eurot jätkuemissioonide kaudu	
			Komisjon kasutas ELi väärtpaberite likviidsuse toetamiseks oma tehinguid olemasolevate rahastamisliinide jätkuemissioonide jaoks, kusjuures ligikaudu 84 % rahastamismahust hangiti jätkuemissioonide kaudu.

¹² Lisateave NGEU rohevõlakirjade kohta on esitatud NGEU rohevõlakirjade [tulemustabelis \(europa.eu\)](#).

Vahend	Näitaja	Väärtus 2024. aasta teisel poolaastal (kui ei ole märgitud teisiti)	Märkused 2024. aasta teisel poolaastal rakendamise kohta
jätkuemissioonide kasutamine, et viia eri liinide lunastamata maht tasemele, mis vastab suurtele ja likviidsetele võrdlusliinidele.	ii. Uute võlakirjade jätkuemissioonide kiirus ¹³	2 kuud	Võeti kasutusele uued rahastamisliinid, et tagada turule uued võrdlusliinid, kui need olid kõveral vajalikud, ja lähtuti ELi esmasvahendajate soovitudest. 2024. aasta teisel poolaastal võeti kasutusele uued viie- ja seitsmeaastased võlakirjad. Selle tulemusena suurenes keskmine lunastamata summa võlakirja kohta 2024. aasta detsembri lõpuks ligikaudu 15 miljardile eurole, mis aitas säilitada võlakirjade pideva likviidsuse.
	iii. Lunastamata võlakirjade keskmine maht ¹⁴	Ligikaudu 15 miljardit	
	iv. Käive võrreldes emiteerimismahuga	2024. aasta teisel poolaastal ligikaudu 155 % võrreldes 139 %ga 2024. aasta esimesel poolaastal	
	v. Absoluutkäive	894 miljardit eurot 2024. aasta teisel poolaastal võrreldes 714 miljardi euroga 2024. aasta esimesel poolaastal	
d) ELi pikaajaliste võlakirjade lõpptähtaja profiili haldamine seoses järgmisega: - ajutine täiendav manööverdamisruum (NGEUGa seotud laenuvõtu puhul) ja püsiv manööverdamisruum (rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ puhul) ELi eelarve raames; - väljamaksete tulevane lunastamine mis tahes aastal; - stabiilsed tulevased rahastamise pikendamise vajadused; - vajadus kaitsta ELi reitingut, et tagada pikas perspektiivis väikesed	i. Võlakirjade keskmine lõpptähtaeg	Ligikaudu 12 aastat	2024. aasta teisel poolaastal oli ELi emiteeritud pikaajaliste võlakirjade keskmine lõpptähtaeg 12 aastat. See kajastas vajadust hajutada aja mõttes lunastamiste profiili, tekitades samal ajal investorites huvi ELi esmasturu tehingute vastu. Keskmine lõpptähtaeg jäi lühemaks maksimaalsest keskmisest lõpptähtajast (17 aastat), mis on määratud kindlaks 2024. aasta iga-aastases laenuvõtuotsuses. Keskmine aeg tasumata võla lõpptähtajani jäi stabiilseks (ligikaudu 12 aastat). Refinantseerimine jäi samuti stabiilseks, kajastades varasemaid emissioone ja lunastamise profiili.
	ii. Keskmine aeg tasumata võla lõpptähtajani	Ligikaudu 12 aastat	
	iii. Lühiajaline refinantseerimine, s.o nende lunastamata pika- ja lühiajaliste võlakirjade protsent, mille lõpptähtaeg on järgmise 12 kuu jooksul	Alla 10 %	
	iv. Keskpikk refinantseerimine, s.o nende lunastamata pika- ja lühiajaliste	Alla 37 %	

¹³ Uue emissiooni ja esimese jätkuemissiooni vahele jäävate kuude keskmise arvu põhjal, võttes arvesse uute liinide jätkuemissioone 2024. aasta teisel poolaastal.

¹⁴ Lunastamata võlakirjade arv võrreldes võlakirjade arvuga 2024. aasta teise poolaasta lõpus mitmekesise rahastamise strateegia alusel emiteeritud võlakirjade põhjal.

Vahend	Näitaja	Väärtus 2024. aasta teisel poolaastal (kui ei ole märgitud teisiti)	Märkused 2024. aasta teisel poolaastal rakendamise kohta
	laenukasutuse kulutused ja põhiinvestoribaasi suur nõudlus.	<i>võlakirjade protsent, mille lõpptähtaeg on järgmise viie aasta jooksul</i>	
ELi lühiajaliste võlakirjade programmi rakendamine	Kuni üheaastase lõpptähtajaga ELi lühiajaliste võlakirjade korrapärane emiteerimine enampakkumiste kaudu, et meelitada ligi rohkem investoreid (või olemasolevate investorite täiendavaid portfelle) ja toetada likviidsuse juhtimist.	<i>i. Lunastamata ELi lühiajaliste võlakirjade maht</i>	Osana ELi lühiajaliste võlakirjade programmi arendamisest, mille eesmärk on tagada vajaduse korral täiendav likviidsus, suurenes programmi alusel tasumata võlg suurenes perioodi jooksul ligikaudu 20 miljardilt eurolt ligikaudu 25 miljardile eurole.
		<i>ii. ELi lühiajaliste võlakirjade enampakkumiste arv</i>	
Likviidsuse juhtimine	Likviidsuse juhtimine, lähtudes maksekohustustest, väljamaksevajadustest ja rahavarude kuludest, võttes nõuetekohaselt arvesse valitsevaid turutingimusi.	<i>i. Likviidsuse puudumise tõttu tasumata jätmiste arv</i>	Komisjon rahuldab kõik väljamaksevajadused ja 2024. aasta teisel poolaastal arveldamisel tõrkeid ei esinenud.
Esmasvahendajate võrgustik	ELi emissioonide toetamisele pühendunud mitut liiki finantseerimisasutuste ligimeelitamine.	<i>i. Viimase kuue kuu jooksul tehingute emissiooni tagamise kohustuse allkirjastanud asutuste arv</i>	ELi esmasvahendajad toetasid endiselt komisjoni ja sündikaattingud aitasid komisjonil kasutada optimaalselt kõiki panku, kellel oli õigus sündikaattingus osaleda.
Suhtlus mitmesuguste turu sidusrühmade ja teiste emitentidega	Investoribaasi, turuosaliste ja teiste emitentide usalduse säilitamine ja suurendamine, et toetada nõudlust ELi võlakirjade järele ning parandada ELi arusaama turudünaamikast ja investorite vajadustest.	<i>i. Kõrvalekalded rahastamiskavade avaldamise varem teatatud tähtaegadest</i>	Komisjon suhtles korrapäraselt ja ennustatavalt turgudega kooskõlas varasemate teadaannetega. Tänu soodsatele rahastamistingimustele emiteeriti 2024. aasta teise poolaasta jooksul enampakkumistel siiski 1 miljardi euro võrra vähem võlakirju. Komisjon avaldas korrapäraselt investorite statistika, mis jäi stabiilseks, ja tema mitmekesine investoribaas suurenes jätkuvalt.
		<i>ii. Kõrvalekalded rahastamiskavas teatatud mahtudest</i>	
		<i>iii. Investorite jaotuse statistika</i>	

Vahend	Näitaja	Väärtus 2024. aasta teisel poolaastal (kui ei ole märgitud teisiti)	Märkused 2024. aasta teisel poolaastal rakendamise kohta
		Riigi/piirkonna alusel: Ühendkuningriik 19,4 %,Põhjamaad 12,4 %, Prantsusmaa 11,7 %, Benelux 9,2 %, Itaalia 8,8 %, Aasia ja Vaikse ookeani piirkond 8,2 %, Saksamaa 8,1 %, Pürenee poolsaar 7,9 %, muu EL 7,4 %, muu Euroopa (mitte EL) 2,6 %, Ameerika 2,2 %, Lähis-Ida ja Aafrika 2,0 %	